

Wapenwet vanuit het perspectief van de sportief- en recreatief schutter

Nico DEMEYERE, advocaat

Overzicht

- ▶ Statuut van de sportschutter
- ▶ Wisselwerking federale wapenwet
- ▶ Knelpunten

Statuut van de sportschutter

- ▶ “Sportschieten” en “recreatief” schieten
 - ▶ Sportschieten:
 - ▶ definitie in decreet
 - ▶ alle door de gemachtigde federaties aangeboden disciplines
 - ▶ zowel competitieve als recreatieve sportbeoefening
 - ▶ met vergunningsplichtige wapens
 - ▶ Recreatief schieten: niet geregeld
 - ▶ geen juridische definitie
 - ▶ artikel 11, §3, 9°, b) wapenwet: wettige reden
 - ▶ alle andere schietvormen toegelaten op een erkende schietstand

Statuut van de sportschutter

▶ Statuut van de sportschutter

- ▶ Gemeenschapsbevoegheid
- ▶ Recent: decreet van 11 mei 2007, besluit van 1 juni 2007, in werking vanaf 15 juni 2007
 - ▶ Voorheen: sportschutter = wapenbezitter zonder bijzondere rechten of plichten
- ▶ Bevoegdheidsverdeling:
 - ▶ Gebruik (voorhanden hebben / dracht) wapens tijdens sportschieten geregeld door decreet
 - ▶ Andere aspecten buiten het sportschieten (opslag, vervoer, overdracht, formaliteiten, handel, controle, toezicht, ...) federaal geregeld
 - ▶ raakvlakken: aankoop sommige wapens / vergunningsvoorwaarden / dracht

Statuut van de sportschutter

▶ Actoren sportschieten:

▶ De sportschutter

- ▶ Aangesloten bij een federatie via een club
- ▶ Houder (voorlopige) sportschutterslicentie

▶ De clubs

- ▶ Aangesloten bij een federatie
- ▶ Valt meestal (maar niet altijd) samen met een schietstand

▶ De gemachtigde schietsportfederaties

- ▶ 4 vzw's (VSK, FROS, VLAS en FVHS)
- ▶ Toezicht door Bloso (VSK, FROS, VLAS) of dienst erfgoed (FVHS)
- ▶ Machtiging van Vlaamse regering
- ▶ Sancties mogelijk als voorwaarden decreet niet nageleefd (schorsing / intrekking machtiging)

Statuut van de sportschutter

Aantal leden gemachtigde schietsportfederaties

	2005	2006	2007	2008	2009
VSK	10.513	12.267	18.742	17.214	16.241
FROS	22.000 waarvan 4.841 schieten	23.644 waarvan 4.875 schieten	25.561 waarvan 7.134 schieten	28.597 waarvan 9.055 schieten	29.364 waarvan 9224 schieten
VLAS	12.377 waarvan 524 schieten	12.020 waarvan 500 schieten	12.547 waarvan 844 schieten	12.440 waarvan 892 schieten	12.104 waarvan 837 schieten
FVHS	Niet opgegeven	Niet opgegeven	1364	668	579

Aantal actieve SSL

	Aantal jaarlijkse geldigverklaringen in 2008	Aantal jaarlijkse geldigverklaringen in 2009
VSK	3.963	5.273
FROS	1734	2.233
VLAS	315	382
FVHS	556	520

Statuut van de sportschutter

- ▶ **De voorlopige sportschutterslicentie**
 - ▶ Doel
 - ▶ Voorwaarden
- ▶ **De sportschutterslicentie**
 - ▶ Doel
 - ▶ Voorwaarden
- ▶ **Informatiestroom naar overheid**
 - ▶ Toekenning van (voorlopige) sportschutterslicentie
 - ▶ Intrekking/beperking/schorsing
- ▶ **Raakvlakken federale regelgeving**

Statuut van de sportschutter

▶ Algemeen

- ▶ beheerd door gemachtigde federatie
- ▶ per wapencategorie (cfr. art 9bis KB WW):
 - ▶ A: revolvers
 - ▶ B: pistolen
 - ▶ C: schoudervuurwapens gladde loop
 - ▶ D: schoudervuurwapens getrokken loop
 - ▶ E: zwart kruit
- ▶ doel: andere praktische proeven (geschiktheid)
- ▶ centrale rol clubs:
 - ▶ Aanvraag dossiers
 - ▶ Registratie schietbeurten

Statuut van de sportschutter

- ▶ De sportschutterslicentie - doel
 - ▶ Toelating om het sportschieten te beoefenen met vergunningsplichtige wapens
 - ▶ Gedurende 5 jaar geldig, mits jaarlijkse controle
 - ▶ Laat toe om alle vergunningsplichtige wapens voorhanden te hebben en te dragen tijdens het sportschieten
 - ▶ Volwaardige sportschutterslicentie in de zin van de federale regelgeving (art. 12, eerste lid, 2° WW)

Statuut van de sportschutter

- ▶ De sportschutterslicentie – voorwaarden
 - ▶ Minstens 16 jaar (toelating ouders < 18 jaar)
 - ▶ Actief lid:
 - ▶ Minstens 6 maand aangesloten
 - ▶ Minstens 12 schietsbeurten/jaar gespreid over minstens 12 dagen en 2 trimesters
 - ▶ Medisch attest (cfr. art. 11, §3, 6° WW)
 - ▶ Geen veroordeling art. 5, §4 WW
 - ▶ Niet voorwerp lopende schorsing / intrekking (voorlopige) sportschutterslicentie met nog actuele reden
 - ▶ Praktische en theoretische proef voor elke wapencategorie

Statuut van de sportschutter

- ▶ **Organisatie theoretische proeven**
 - ▶ 21 verschillende lijsten met 15 meerkeuzevragen (uit lijst van 150 modelvragen op de site)
 - ▶ Minstens 60% moet juist zijn (dus meer dan 9 juiste antwoorden)
 - ▶ Indien niet geslaagd: één herkansing mogelijk
- ▶ **Organisatie praktische proeven**
 - ▶ ca. 15 examencentra
 - ▶ Criteria: veiligheid (cfr. art. 9bis KB uitvoering WW)
- ▶ **Selectie examinatoren:**
 - ▶ Slagen bijzondere theoretische proef
 - ▶ Slagen praktische proef (uitzondering politie)
 - ▶ Minstens 5 jaar actief sportschutter

Statuut van de sportschutter

- ▶ **De sportschutterslicentie – geldigheid**
 - ▶ Geldig gedurende 5 jaar (na eerste toekenning)
 - ▶ jaarlijkse geldigverklaring → valideringsvignet
 - ▶ Voorwaarden:
 - ▶ Uittreksel strafregister voorleggen waarin geen veroordelingen art. 5, §4 WW voorkomen
 - ▶ Actief lid blijven – minstens 12 schietbeurten, gespreid over minstens 2 trimesters en 12 dagen bewijzen aan de hand van sportschuttersboekje
 - ▶ Niet voldoen aan voorwaarde → intrekking
 - ▶ Na 5 jaar: aanvraag hernieuwing

Statuut van de sportschutter

- ▶ “Sportschieten” en “recreatief” schieten
 - ▶ Sportschieten:
 - ▶ definitie in decreet
 - ▶ alle door de gemachtigde federaties aangeboden disciplines
 - ▶ zowel competitieve als recreatieve sportbeoefening
 - ▶ met vergunningsplichtige wapens
 - ▶ Recreatief schieten: niet geregeld
 - ▶ geen juridische definitie
 - ▶ artikel 11, §3, 9°, b) wapenwet: wettige reden
 - ▶ alle andere schietvormen toegelaten op een erkende schietstand

Statuut van de sportschutter

▶ Sancties

▶ Beperking sportschutterslicentie

- ▶ op verzoek sportschutter
- ▶ Indien onveilige omgang met wapens uit een bepaalde wapencategorie

▶ Schorsing sportschutterslicentie:

- ▶ Bij overtreding intern reglement
- ▶ Bij schorsing recht wapen voorhanden te hebben

▶ Intrekking:

- ▶ Bij overtreding decreet (b.v. geen geldigverklaring vragen)
- ▶ Op verzoek sportschutter
- ▶ Indien valse verklaring werd afgelegd bij aanvraag
- ▶ Na intrekking recht wapen voorhanden te hebben of weigering vergunning om redenen openbare orde (spoedprocedure !)

Statuut van de sportschutter

- ▶ **Informatie naar de overheid toe**
 - ▶ Mededeling elke beslissing over voorlopige SSL
 - ▶ Mededeling elke beslissing over SSL:
 - ▶ Toekenning SSL wordt op zelfde moment aan gouverneur meegedeeld als aan schutter
 - ▶ Informatiestroom laat betere opvolging actieve schutters toe bij overheid
 - ▶ Als schutter niet meer actief is
 - ▶ Als veroordeling
 - ▶ Verlies “actief lidmaatschap” (bv na tuchtsanctie)

Raakvlakken federale wetgeving

▶ “Recreatief” schutter:

- ▶ Gewoon wapenbezitter
- ▶ Geen bijzondere regelingen
- ▶ Moet aan alle regels wapenwet voldoen
- ▶ Wettige reden: attest regelmaat (niet geregeld)

▶ Sportschutter

- ▶ Voldoet reeds aan de meeste voorwaarden voor een wapenvergunning
- ▶ Kan uitzonderlijk sommige wapens kopen zonder vooraf vergunning te vragen
- ▶ Geen wapendrachtvergunning nodig tijdens sportschieten
- ▶ uitleenregeling

Raakvlakken federale wetgeving

▶ “Recreatief” schutter:

- ▶ Gewoon wapenbezitter
- ▶ Geen bijzondere regelingen
- ▶ Moet aan alle regels wapenwet voldoen
- ▶ Wettige reden: attest regelmaat (niet geregeld)

▶ Sportschutter

- ▶ Voldoet reeds aan de meeste voorwaarden voor een wapenvergunning
- ▶ Kan uitzonderlijk sommige wapens kopen zonder vooraf vergunning te vragen
- ▶ Geen wapendrachtvergunning nodig tijdens sportschieten
- ▶ uitleenregeling

Raakvlakken federale wetgeving

▶ Vergunningsvoorwaarden (art. 11, §3 WW)

Voorwaarde	WW	SSL
Meerderjarig zijn		(*)
Moraliteit (art. 5, §4 WW)		
Niet geestesziek		
Geen internering		
Geen lopende schorsing		
Medisch attest		
Proeven		
Afwezigheid verzet inwonenden		
Wettige redenen		

→ Zie ook vrijstellingen art. 11, §4 WW

Raakvlakken federale wetgeving

- ▶ **Aankoop vergunningsplichtige wapens zonder vergunning (art. 12, 2° WW + MB 15/3/2007)**
- ▶ **Voorwaarden:**
 - ▶ Gebruik van het wapen noodzakelijk voor sportschieten
 - ▶ Ontworpen voor sportschieten
 - ▶ Wapen heeft technische kenmerken zoals opgesomd in MB 15 maart 2007
 - ▶ Geldige sportschutterslicentie (quid EU / buitenlandse ?)
- ▶ **Praktijk: slechts een zeer beperkt aantal wapens dat gebruikt wordt door sportschutters komt in aanmerking**
- ▶ **Sportschutters moeten dus nog zeer vaak een vergunning aanvragen**
- ▶ **Registratie via “model 9”**

Raakvlakken federale wetgeving

- ▶ **Wisselwerking met vergunningenbeleid**
 - ▶ Intrekking vergunning = intrekking SSL
 - ▶ Weigering vergunning wegens openbare orde = intrekking/weigering SSL
- ▶ **Uitleenregeling (art. 12/1 WW)**

Raakvlakken federale wetgeving

- ▶ **Aankoop vergunningsplichtige wapens zonder vergunning (art. 12, 2° WW + MB 15/3/2007)**
- ▶ **Voorwaarden:**
 - ▶ Gebruik van het wapen noodzakelijk voor sportschieten
 - ▶ Ontworpen voor sportschieten
 - ▶ Wapen heeft technische kenmerken zoals opgesomd in MB 15 maart 2007
 - ▶ Geldige sportschutterslicentie (quid EU / buitenlandse ?)
- ▶ **Praktijk: slechts een zeer beperkt aantal wapens dat gebruikt wordt door sportschutters komt in aanmerking**
- ▶ **Sportschutters moeten dus nog zeer vaak een vergunning aanvragen**
- ▶ **Registratie via “model 9”**

Knelpunten

- ▶ **Weinig uniformiteit**
 - ▶ Evenveel wapenwetten als provinciebesturen – maximale invulling van administratieve bevoegdheden (<> legaliteitsbeginsel)
 - ▶ Gebrek aan technische kennis over wapens bij overheid
 - ▶ Verschil in werkwijze in elke provincie
 - ▶ Provincies achten zich niet gebonden door uitspraken minister van Justitie / Federale Wapendienst
- ▶ **Taakverdeling tussen de overheden**
 - ▶ Parketten
 - ▶ Lokale politie
- ▶ **Het CWR is nog steeds een onbetrouwbare databank**

Knelpunten - illustratie

- ▶ Criteria wapenvergunning
- ▶ Doel wetgever:
 - ▶ “Bovendien is uit de praktijk gebleken dat de rechtszekerheid nu zwaar wordt aangetast door de soms **zeer uiteenlopende interpretaties en vormen van eigen beleid** vanwege de nu bevoegde politiecommissarissen.”
 - ▶ “De nieuwe paragraaf 3 anderzijds, legt de voorwaarden voor het verkrijgen van een wapenbezitvergunning in de wet vast, waar die tot nu toe alleen in uitvoeringsbesluiten en omzendbrieven stonden vermeld. Dit is opnieuw in de eerste plaats ingegeven door de **bezorgdheid elke vorm van willekeur en subjectiviteit te vermijden.**” (Parl. St. Kamer, 2005-2006, 2263/1, 25-26)”

Knelpunten - illustratie

- ▶ **Minister van Justitie (omzendbrief 8 juni 2006):**
 - ▶ “De nieuwe voorwaarden voor de verlening van vergunningen (art. 11) moeten eenvormig in het gehele land worden toegepast. De gouverneurs hebben terzake geen discretionaire beslissingsmacht meer. Indien betrokkene niet voldoet aan alle voorwaarden, kan de vergunning niet worden verleend. Indien hij wel eraan voldoet, moet zij worden verleend.”
- ▶ **Vergunningsvoorwaarden zijn duidelijk:**
 - ▶ Aanvraagprocedure, te verstrekken inlichtingen zijn opgesomd in art. 9 – 14 KB 21 september 1991 tot uitvoering van de wapenwet
 - ▶ Wettige reden: art. 2 KB 29 december 2006
- ▶ **Praktijk: administratieve “creativiteit”**

Knelpunten - illustratie

▶ Voorbeeld:

▶ Art. 11, §3, 9° wapenwet

“Het type wapen moet overeenstemmen met de reden waarvoor het gevraagd wordt. Deze wettige redenen zijn, onder de door de Koning bij in Ministerraad overlegd besluit te bepalen voorwaarden :

[...];

b) het sportief en recreatief schieten;

[...]”

▶ Praktijk: “overeenstemming type” wordt gebruikt om een lijst op te stellen van “gewenste” en “ongewenste wapens” (bv. semi-automaten, korte pistolen).

▶ Criteria:

- ▶ Voorkomen in films
- ▶ Wapen als een “statussymbool”
- ▶ Gevaarlijk uitzicht van het wapen

▶ De wettekst laat dit niet toe:

- ▶ Geen “mate van overeenstemming”
- ▶ Als de aanvrager kan aantonen dat hij het wapen kan en mag gebruiken op een erkende schietstand, is de wettelijke voorwaarde voldaan en moet de gouverneur het wapen vergunnen

Knelpunten - illustratie

▶ Regeling bij overdracht van een wapen – KB 20 september 1991:

Art. 11. Wanneer het wapen in België wordt aangekocht, moet deel A door de overdrager worden ondertekend en met de volgende vermeldingen worden aangevuld :

1° de identificatie van de overdrager : naam, voornamen, nationaliteit, adres, plaats en datum van geboorte; indien het een rechtspersoon betreft, de firma of de naam van de vennootschap, de zetel van de vennootschap, de identiteit van de zaakvoerder, van de voorzitter of van de gedelegeerd bestuurder;

2° het nummer van de erkenning van de erkende persoon, of het nummer, plaats en datum van uitreiking van de vergunning tot het voorhanden hebben van de overdrager;

3° de plaats en datum van de overdracht;

4° de identificatie van het wapen : aard, merk, model, type, kaliber en serienummer.

Wanneer het wapen wordt ingevoerd [vanuit een land dat geen Lidstaat is van de Europese Gemeenschappen], wordt deel A door een agent van de douane ondertekend en aangevuld met de volgende vermeldingen :

1° de identificatie van het douanekantoor;

2° de datum van invoer;

3° de identificatie van het wapen : aard, merk, model, type, kaliber en serienummer.

Binnen één maand te rekenen vanaf de overdracht of de invoer moet deel B door de overdrager of het douanekantoor worden **toegezonden aan de overheid die de vergunning heeft uitgereikt. Dat deel is gedagtekend, ondertekend en bevat de vermeldingen die betrekking hebben op de identificatie van het wapen**, van de koper of van de invoerder.

[Wanneer het wapen wordt ingevoerd vanuit een Lidstaat van de Europese Gemeenschappen, biedt de verkrijger of de invoerder zich binnen vijftien dagen aan bij [de lokale politie van zijn verblijfplaats], teneinde deel A en B te laten invullen.]

Knelpunten - illustratie

- ▶ Regeling bij overdracht van een wapen in omzendbrief CWR/FWD van 31 maart 2010 (niet gepubliceerd)

“De gouverneur zorgt voor de registratie van alle vergunningen tot het voorhanden hebben die hij afgeeft. De vergunningen worden aan de betrokkenen bezorgd via de korpschef van de bevoegde politiezone.

*De politie-ambtenaar of dienst met referentiefunctie identificeert het wapen dat door iemand wordt verworven/ingevoerd. Indien nodig brengt hij correcties en/of aanvullingen **aan op de luiken A en B**. Indien er correcties moeten gebeuren, stuurt hij zowel luik A als luik B terug, zodat de nodige aanpassingen kunnen gebeuren en de vergunning overeenstemt met de werkelijke toestand van het wapen. Gaat het enkel om aanvullingen, dan moet alleen luik B terug gestuurd worden. De gouverneur zorgt voor de verdere aanpassing van het CWR.”*

Knelpunten - illustratie

▶ Problemen in de praktijk:

- ▶ Politie houdt luik B achter
- ▶ Politie eist (soms met intimidaties) dat betrokkenen luik B aan hen afgeven ipv naar de gouverneur te sturen zoals vereist in de wetgeving
- ▶ Uitlokking overtredingen art. 11 KB 20 september 1991 – strafbaar gesteld door art. 23 WW (geldboete 100 – 25.000 EUR, gevangenisstraf van een maand tot 5 jaar, minimum gevangenisstraf 1 jaar als overdrager erkend wapenhandelaar is)
- ▶ Niet-gepubliceerde omzendbrief heeft geen wettelijke of reglementaire grondslag – aansprakelijkheid ambtenaren ?

Besluit

- ▶ Na 5 jaar is wapenwet aangepast tot een werkbaar instrument
- ▶ Belangrijkste uitvoeringsmaatregelen zijn genomen
- ▶ Omzendbrief van 29 oktober 2010 schept in veel gevallen duidelijkheid
- ▶ Overheid heeft het nog steeds moeilijk om de wet juist uit te voeren:
 - ▶ Verschil in uitvoering in elk van de provincies
 - ▶ Weinig uniformiteit
 - ▶ Onreglementaire of zelfs onwettige uitvoeringsmaatregelen
 - ▶ Gebrek aan opleiding bij de overheidsdiensten belast met de uitvoering van de wet